

LIST IZLAZI TJEDNO. — GODIŠNJA PRETPLATA 30.— DIN. — ZA INOZEMSTVO 60.— DIN. OGLASI PO NAROČITOJ TARIFI.

GODINA X. BROJ 33. Šibenik, 13. kolovoza 1939.

ADRESA UREDNIŠTVA I UPRAVE: ŠIBENIK pp. 17. RUKOMISI SE NE VRAĆAJU. BROJ ČEK. RAČUNA 33.121

Zašto je ljubimo?

Pred nekoliko godina izašla je kod nas knjiga pod naslovom: »Zašto ljubim svoju Crkvu!« — Sadržajna je i značajna; i ko je pročitao, znaće pravilno odgovoriti na pitanje: Zašto ljubiš društvo, koje je Krist ustanovio i nazvao svojom Crkvom!

A znamo li mi odgovoriti na pitanje! Znamo li, zašto je ljubmo! — Dok je kojekakovići pred nama napadaju i sramote, mirno, kao nijema djeca šutimo; bojimo se ustati na obranu, jer nam se čini, da za takve napadaje ne možemo naći pravi, sigurni odgovor, koji bi mogao svladati i ušutkati protivnika.

Nije jučer, ali nije ni tako davno napisao veliki engleski pisac Belloe: »Jedina katolička Crkva posjeduje sve što može da obnovi američki narod. Ona jedina daje sigurnost, jasni odgovor na velika pitanja, s kojima se muči današnji svijet; ona jedina stoji sigurna, mirna, nepromjenljiva u svojoj nauci i u svojim zahtjevima.«

Te riječi velikog, dubokoumnog Engleza daju i nama odgovor na pitanje: »Zašto ljubim svoju Crkvu!« —

Ona jedina daje sigurnost, i jasni odgovor na velika pitanja! — I nigdje se ne možemo o tome tako lako i brzo osvjedočiti kao u središtu kršćanstva, u vječnom Rimu.

»Vrhu Rima nije grada« — pjevao je već početkom sedamnaestog stoljeća naš Juraj Baraković. I pravo reče! — Ali ne zato, što je Rim pun starina i umjetničkih ljepota, nekadašnja prijestolnica najvećeg i najslavnijeg carstva, već što je »posvećen slavnom krivlju dvojice prvaka« — svetih apostola Petra i Pavla, jer je sjedište najstarije, papinske dinastije.

Uza sve raskomadane stupove, razvaljene hramove i napuštene ruševine — Rim, kao predstavnik katoličke Crkve, jedini nam daje sigurnost. Što je sigurno ovdje na zemlji!

Zar zemlja, po kojoj hodamo! — Ta, nju potresi, vulkani i poplave preobilikuju svaki čas. Zar oblaci nad nama! — Oni su nam najvjernija slika nestalnosti i prolaznosti! Zar zdanja koja dižemo, nebu pod oblake! — Mi ih dižemo, a vrijeme ih ruši!

Crkva, kao duhovna ustanova, jedina je sigurna! Nju ne rasklimavaju potresi, ne uništavaju vulkani, ne preplavljaju poplave. Jedino Nju ne izjeda zub vremena! I zato nam samo ona može dati sigurnost. A ta sigurnost je u jasnom odgovoru na velika pitanja.

Što će nam plodovi zemlje, ako ne znamo, u koju ćemo ih svrhu upo-

Zapažanja

Vjerujemo da će svi stariji ljudi dati nam pravo, kada ustvrdimo, da je rijetko kada bilo teže biti pošten kao u ove naše dane. A zašto?

Jer, uza sve to što se sada čitaju knjige i prate novine, čovjek nikada nije bio tup kao danas. Kada je pismen bio rijetka iznimka, nepoštenjak nije mogao vršljati kao što čini danas. Nepošten čovjek maže i laže, izmišlja i nadodaje. Pošten to ne može. A današnje vrijeme hoće bučne govore i blještave nastupe. A, puno govoriti i obećavati ono što ne ćeš moći dati, ne može poštena duša.

Zato ova vremena nisu vremena u kojima pošten čovjek dolazi do pune riječi.

Veliki Papini je sjajno izrazio ono što mi svi osjećamo i vidimo: lonci će vam govoriti da ste crni, lupeži da ste kradljivci, prevaranti da varate...

Čovjeku koji vrši bilo koju odgovornu službu u većoj ili manjoj društvenoj zajednici, komu je i službena dužnost da prati, nadzire i vodi mora da osjeća, i ne samo da osjeća, nego i da duševno trpi, kada vidi da ološ dolazi do prve riječi.

Ima pitanja koja kao teška mora pritištiti narode i zajednice, ima zadatka koji ne daju miran san ljudima koji bi istinski htjeli pomoći drugomu. Dali smo u ovim našim danima prvenstvo jednom pitanju — koje zovemo društveno — socijalno pitanje. Nije to pitanje samo pitanje kruha, zarade i odijela, nego to je riječ za sva društvena zla, a riješenje se sastoji u tomu — kako i što poduzeti, da ljudima bude dobro, odnosno, bolje.

Posve razumljivo da se o tomu raspravlja u društvu viših i nižih, učenih i neučenih, sa sela i grada, jer je to pitanje svih nas, kao što je i vjersko pitanje pitanje svakoga pojedinca pa se nije čuditi što uvijek dolazi na jezik. Samo kod ovoga treba imati na pameti jedno: operaciju ne puštamo svakomu izvršiti, nego onomu koji je učio za to. Zato i u vjerskom pitanju ne ćemo biti tako lakoumni,

trebiti! Što će nam život, ako ne znamo, zašto živimo!

A ko nam daje sigurni i jasni odgovor o svrsi i smislu života, ako ne katolička Crkva, kojoj su jedino povjereni na čuvanje katoličke istine! — Kadagod je mi pitamo, ona nam odgovara. I kad je najmračnije obzorje, ona nas zaogrnuje vedrinom; I kad je najgušća magla, ona nam svijetli kao sunce i izvodi na čistac, gdje su jasno označene staze i putovi.

Svakı dan nam se nameću novi problemi. Teški i zamršeni. Pa ustaju

pa ćemo pustiti da operaciju niti odnose prema Bogu učini na nama onaj koji to ne zna i ne može, kako se ne ide ni kovaču vaditi zub, nego zubaru!

Najveći socijalni problem kod ljudi koji raspravljaju o teškoći riješenja društvenih pitanja jest taj — što u ogromnoj većini ne znaju misliti niti se dadu poučiti. Je li zdrava svijest slušati moralne propovijedi iz ustiju lumpača i razbijača, a pljeskati na deklamacije o pravima radnoga naroda onoga koji je bacio u kut i motiku i čekić, pa se kao kljuse poteže ulicama i do kasnih sati pijančuje kadgod mu na bilo koji način dinar do ruku dode?!

Takvih moralnih propovjednika, takvih socijalnih radnika ne treba našem društvenom životu. A oni su, nažalost, najčešći. Susrećemo ih svuda: na trgovima, javnim tribinama, u fabrici, gradu, selu.

A to, što se u svim prilikama nađe načina, kako blatiti, crniti, izmučiti, zrugivati sve što je u odnosu s Bogom i prvim svetinjama, sačinjava posebno poglavlje, koje baca svoje svijetlo na klatež i njezinu rabotu.

I posebno bi se dalo govoriti o tomu, ko je u pojedinim krajevima kriv, što ovakvi tipovi dolaze do izražaja u svojoj sredini. A poručujemo svima na koje se odnosi: gledajte, gledajte vi i dalje izvor zala u vjeri otaca; bljujte, bljujte i dalje na službenike oltara i budite uvjereni da ne možete bolje usluge činiti i bolju propagandu vršiti u prilog onih koji naša narodna prava željeznim obručima stiskaju i svode na minimum. Stvarajte vi frontove unutar narodnih redova, napadajte i sramotite braću i susjede, pa ćemo dočekati dane nove Hrvatske!

Čovjek može biti do neke mjere ograničen, ali, u ovom ne viditi ne zlo, nego skretanje narodne borbe na druge putove, znači biti do ludila tup i glup. A vidjeti ovo zlo i stiskati oko, znači primiti na svoja pleća tešku odgovornost za budućnost koja u tom slučaju nikako ne može biti sretna.

Junior

društva i pojedinci s uvjerenjem, da će ih baš oni olakšati i razmrsiti. Međutim, prilike, u kojima živimo i borimo se, sve više se zamršavaju i otežavaju. I mjesto na brdo, mi se spuštamo u provaliju; mjesto na svijetlo, lutamo po sve guščoj tami.

Koja je to sreća imati vještog, sigurnog vodiča, znade samo putnik koji zaluta u crnoj, dubokoj i jezivoj noći. A nama katolicima je taj vodič baš naša Crkva. Sigurna i vješta! Svijetla i sunčana!

Eto, osim ostalih razloga, zašto

Glasovi o sporazumu

Govori se, piše se, debatira i za sada još se ostaje na tome. Uza sve to imamo pravo vjerovati da će se i to najvruće pitanje našeg unutarnjeg političkog života sretno okončati. Imade mnogo pojava koje na to ukazuju. To se naglašava i sa jedne i sa druge strane. Naravno blagovučni su i oni koji u sporazumu vide aždaju koja će odjednom da proguta svo zdanje koje je od njih sagradeno. Zaboravljaju jedno: nisu pravilno gradili temelje svog zdanja. Ta današnja »aždaja« posljedica je tog njihovog slabo građenog zdanja. Ali ima i onih, a ti su u većini, koji vide u ostvarenju sporazuma i likvidaciju nezdravih političkih prilika. Tako »Samouprava« povodom polugodišnjice vlade D. Cvetkovića kaže i ovo: »Samim priznanjem, da postoji u našem državnom životu hrvatski problem s jasno manifestiranom željom, da ga treba riješiti u duhu obostranih potreba, stvorena je u zemlji i kod cjelokupnog naroda atmosfera povjerenja, koja predstavlja jedan od najvažnijih elemenata za rad na sporazumu. Bez njega se ne bi moglo pristupiti rješavanju onog krupnog pitanja niti bi se mogli očekivati povoljni rezultati. Međutim, spremnost i iskreno zauzimanje vlade, da jedanput likvidira ovo pitanje, naišlo je na razumijevanje i s druge strane. Pregovori se nalaze u takvoj formi, da obećavaju skori i pozitivni ishod.«

»Obzor« govoreći o onima koji se uporno protive sporazumu, a polaze sa uničarištkim stranama kaže i ovo: »Još je preuranjeno raspravljati detalje o samom sadržaju utanačenja, koja trebaju potpisati gg. Cvetković i dr. Maček u najskorije vrijeme. No nije tajna, da će to utanačenje biti kompromis između početnih gledišta pregovora o raznim aktualnim pitanjima, koja se tiču odnosa između Hrvata i Srba. Obje će strane dakle popustiti u tim pitanjima. A u pogledu onih pitanja, za koja pregovarači misle da se ne mogu za sada složiti, naći će se formula, kojom će njihova riješenja biti odgođena za kasnije, kada prilike budu pogodne i kada se budu konačno rješavali svi unutarnji problemi... Ne držimo, da se može s mnogo sigurnosti pretpostaviti, da su pregovarači bili mišljenja da je mnogo bolje postići i djelomičan sporazum nego ostaviti stvar na mrtvoj točci, zato se nije mogao postići općeniti i potpun sporazum. Međutim izgleda, da nije pogriješno gledište da dr. Maček smatra, da je to uvod u kasniji opći i potpun sporazum, koji će riješiti sve unutarnje probleme, a ne samo urediti odnose između Hrvata i Srba. To znači dakle, da će se defi-

ljubimo svoju Crkvu. A ko ne vjeruje našim riječima, neka se zaputi u Rim, u maleni Vatikanski Grad, pa neka se popne na kupolu sv. Petra i u njoj razmislija o davnim prošlim vjekovima, koje je Crkva, uza sve uragane i ciklone, proživjela i nadživjela; neka se u mislima zaustavi na sadašnjosti, koja je sva krvava, uzburkana i oblačna, dok se nad Vatikanom plavi vedro, providno, sučano nebo.

Mi ljubimo Crkvu, jer imamo za to razloga!

Ig. — Rim, 5. VII.

tivno urediti odnosi između Hrvata i Srba onda, kada budu riješeni problemi ove države, a da će se za sada donijeti rješenje, kojim će se riješiti oni pojedini odnosi između Hrvata i Srba za koje se postigne sporazum... Već u početku zagrebačkih predgovora moglo se naslutiti, da se sporazum može postići samo na bazi vrlo širokog kompromisa, te da će ostati mnogo aktualnih pitanja koja će trebati kasnije raspravljati. Ovakvo kompromisno rješenje bilo je uvjetno i činjenicom, da su se pregovori vodili u okviru sadašnjeg ustava i da je na toj bazi potražen izlaz iz sadanje situacije.

U istom smislu piše i »Nezavisna Tribuna«. »... Vjerujemo, kao što u ostalom vjeruje danas cijela zemlja, da će time nastati jedan novi period u našoj historiji. Ali, bilo bi opasna zabluda vjerovati da će samim zaključenjem i potpisivanjem sporazuma, pa čak i vjerovatnom novom vladom biti sve u najboljem redu da ćemo poslije toga moći mirno da se odmaramo na lovrikama. Glavni posao u stvari počinje tek kad se sporazum zaključi. Bit će potrebno da se u njegovo ostvarenje unese bar toliko dobre volje i pameti, koliko je bilo potrebno da se dode do sporazuma. Trebat će mnogo uzajamnog razumijevanja i tolerancije, mnogo strpljenja i odlučnosti pa da se u složnoj saradnji riješavaju sva pitanja koja će postojati i nakon zaključenja sporazuma. Nismo pesimiste i vjerujemo da će, iako ne bez teškoća i zastrašivanja ipak sve ići dobro. Prosto za to, jer mora da ide, jer lojalno i iskreno izvršenje sporazuma predstavlja osnovni uslov naše bolje budućnosti.«

ŽIVOT S CRKVOM

Crkveni kalendar

Nedjelja, 13. VIII.: Jedanaesta nedjelja po Duhovima. — Sv. Kasijan, mučenik. Po svojoj prilici bio je biskup u Briksenu. Kao biskup mnoge je pogane obratio na kršćanstvo. Za vrijeme Dioklecijanovog progonstva bijaše protjeran, te u gradu Imoli svezan uz mramorni stup, i tu izbijen od pobješnele mase i nagovorene djece.

Ponedjeljak, 14. VIII.: Sv. Euzebij, svećenik i priznavalac. Bio je odličan branitelj pravovjerna, pa je radi toga mnogo pretrpio u svom svećeničkom životu. Napokon ga krivovjermi car Konstancij zavrtao u jednu sobu, u kojoj je nakon 7 mjeseci izdahnuo. — Danas je post i nemrs.

Utorak, 15. VIII.: Velika Gospa, veliki i zapovjedni blagdan. Danas se slavi spomendan kako je Bl. Dj. Marija preminula sa ovoga svijeta, i od anđela bila na nebo uznesena.

Srijeda, 16. VIII.: Sv. Roko, priznavalac. Uvelike je štovan još i danas, kao zaštitnik prilikom haranja kuge.

Četvrtak, 17. VIII.: Sv. Miron, svećenik i priznavalac. Za Decijeva progonstva bijaše usikovao.

Petak, 18. VIII.: Sv. Helena, križarica. Danas sv. Crkva slavi spomen majke cara

Konstantina sv. Helene. Nazvana je Križarica, jer je ona našla Spasiteljev križ. Umrla je g. 326.

Subota, 19. VIII.: Sv. Ljudevit, biskup grada Tuluze. Umro je g. 1297.

JEDANAESTA NEDJELJA PO DUHOVIMA

ČITANJE POSLANICE bl. Pavla Apostola Korinćanima (I 15, 1—10). — Braćo! Napominjem vam evanđelje koje vam propovijedam, koje ste i primili, u kojemu i stojite, po kojemu se i spasavate, ako držite kako sam vam propovijedao, osim ako uzalud vjerovaste. Jer vam najprije predadoh što i primih, da je Krist umro za naše grijehove po Pismima, i da je bio pokopan i da je uskrsnuo treći dan po Pismima, i da se je javio Petru, a potom i jedanaestorici. Poslije toga vidješe Ga jednom više od pet stotina braće, od kojih mnogi žive sve do sada, a neki su usnuli. Po tom se javi Jakovu, pa onda svima apostolima: a poslije svih javi se i meni, kao nedonoščetu. Jer sam ja najmanji među apostolima, koji nisam dostojan zvati se apostol. Ier sam progonio Crkvu Božju. Ali po milosti Božjoj jesam što jesam i milost Njegova nije u meni bila neplodna.

† SLJEDI SV. EVANĐELJE po Marku (7, 31—37). — U ono vrijeme izišavši Isus iz krajeva Tirske dode preko Sidona k moru Galilejskomu u krajeve Deseterogradske. I dovedoše k Njemu gluha i nijema, i moljahu Ga da stavi na nj ruku. I uzevši ga iz mnoštva na samo, stavi prste svoje u uši njegove i pljunuvši dotiče se jezika njegova. I pogledavši na nebo uzdahne i reče mu: Efeta, to znači: otvori se! I odmah se otvoriše uši njegove, i razriješi se sveza jezika njegova, i govoraše pravilno. I zabrani im da nikome ne kazuju, ali što im je On više zabranjivao, to su oni još više razglašivali, i to više su se divili govoreći: Sve je dobro učinio, i gluhe je učinio da čuju i nijeme da govore.

ČUDESNA DIJELA ISUSOVA

»Sve je dobro učinio« (Evanđelje).

Mnoštvo, koje se divilo i čudilo čudesima našega Gospodina Isusa Krista, klicalo je oduševljeno: »Sve je dobro učinio, i gluhe je učinio da čuju, i nijeme, da govore« (Evanđelje). Vidjeli su čudesno ozdravljenje gluho-nijemoga i ovo čudo (kako u ostalom u velikim drugim sličnim prilikama) istrolo je s njihovih usana poklike oduševljenja.

Sve ovo vadimo iz današnjeg Evanđelja.

U Poslanici pak sv. Pavao sjeća nas uskrsnuća Isusa Krista, koje je potvrdio svih njegovih čudesna, temelj svega »evanđeoskog propovijedanja« i »vjere naše« u Krista; »jer da On nije uskrsnuo, uzaludno bi bilo naše propovijedanje i isprazna bi bila vjera vaš«, kliče sv. Pavao. I u potvrdi ovoga uistinu božanskeoga događa-

ja, jer je uskrsnuće Kristovo izvršeno njegovom vlastitom moći, dapače njegovom ličnom svemogućnošću, sv. Pavao opširno priča o svim različitim objavama božanskog Učitelja nakon njegovog slavnog uskrsnuća iz groba.

Promatrajući tako opsežno i duboko djelovanje Isusa, našega Gospodina i Spasitelja, kako spontano proizlazi iz našega srca ne samo vjera u njegovo svemogućstvo već i pouzdanje u njegovu dobrotu, dobro znajući, da je On sva svoja neizreciva čudesna djela njegova života, njegove smrti, njegova uskrsnuća izvršio za naše dobro, za našu duhovnu korist, za vječni spas naših duša.

Ako su velika i silna djela Kristova, uistinu božanski velika i silna, isto tako je velika, beskrajna njegova dobrota i milosrđe naprama nama. Evo međutim lijepe Početne molitve, koja izražava baš ovu utješnu misao za našu slabost i za našu krivicu: »Svemogućni vjekovječni Bože, koji obiljem dobrote svoje nadilaziš i zasluge i želje onih, koji Ti se mole, izliji na nas milosrđe svoje, da onostitš ono, čega se sviest boji, a dodaj, što se ne usuđujemo moliti«. Ovaj izraz pouzdanja u moć Božju dobrotu ponavlja se i u Prikaznoj i Poričesnoj molitvi.

Bogu neka je međutim naša harna zahvalnost, pa i darivanjem materijalnih dobara. Sad smo u godišnjoj dobi, kad su nam naša rodna polja dala dio svojih plodova, a drugi dio ima da se pokupi. Stoga Gospodinu prikazimo ove vrline. Bog sam nam to zapovijeda: »Čast! Gospodina od imetka svojega i od prvina svojih plodova, pa će ti se žitnice tvoje napuniti obiljem i vinom će se točila prelijevati« (Pričesna pjesma).

Zahvalnost Bogu za primljena dobroćinstva najuspješniji je način, da sazove na nas blagodat božanske dobrote.

Neka se zna

BROJČANO STANJE HRVATA

Junius, saradnik »Hrvatske Revije« objavljivao je kroz nekoliko brojeva H. R. statističku studiju o brojčanom razvitku Hrvata kroz posljednjih desetljeća, t. j. od 1840—1931 g. Studija pisana strogo po svim postojećim i priznatim podacima tako da joj se može posvetiti puna vjera. Nosimo ono što će svakog Hrvata zanimati:

Na temelju službenih statističkih podataka, a gdje tih nije bilo upotrebljavao je auctor aproksimativan broj, upotrebljavajući ga vrlo oprezno i kritički. Bilo je 1931. godine u čitavom svijetu 5.515.000 Hrvata. Od toga ih je u banci Hrvatskoj s Međumurjem bilo 2.005.000, u Bosni i Hercegovini 1 milijun 238.000 (od čega 521.000 katolika, a

717.000 muslimana), u Dalmaciji sa Zadrom 553.000, u Istri s Rijekom 205.000, u Panoniji (u Mađarskoj i Austriji) 251 hiljadu, u Sandžaku i Novom Pazaru (muslimani) 231.000, u ostaloj Europi (Češka, Slovačka, Rumunjska, Belgija, Francuska i t. d.) 107.000, Amerika i ostale vanevropske zemlje 925.000 (od čega otpada na USA 600.000, Kanadu 40.000, Južnu i Srednju Ameriku 160.000, Australiju i Afriku 25.000, te na Tursku kamo je poslije 1870. godine odselio veliki broj bosanskih muslimana, 100.000). U sve je od sveukupnog broja Hrvata 1931. godine bilo je na svijetu Hrvata 4.467.000 katolika i 1.048.000 muslimana. Ako se uzme u obzir činjenica, da je 1840. godine bilo usve 2.402.000 Hrvata, od čega 1.900.000 katolika i 502.000 muslimana onda je broj Hrvata porastao za zadnjih devet desetljeća (1840.—1931.) za 3.113.000 duša (od 2.402.000 na 5 milijuna 515.000) ili za 129,7 posto. U stoljeću od 1830.—1931. broj je Francuza porastao samo za jednu trećinu. Pučanstvo povijesne Hrvatske poraslo je kroz to vrijeme za 100 postotaka — dakle, da nije bilo emigracije postotak bi se Hrvata u njoj osjetljivo povisio. Broj katoličkih Hrvata — koji je za razliku od broja muslimanskih apsolutno pouzdan — porastao je u istom razdoblju s 1.900.000 na 4.567.000, dakle za 2.567.000 ili za 135 posto. Pisac ispravno zaključuje, »Toga nam se napretka nije stidjeti«.

Na koncu ove zanimljive studije izračunava Junius koliko je bilo Hrvata 31. ožujka 1939. godine. On to izračunava uzvši u obzir prijašnji postotak porasta Hrvata.

U desetljeću od 1921.—1931. iznosio je porast Hrvata u Jugoslaviji 16 posto. Uzmemo li taj koeficijent kao bazu za iduće godine — a proti tome ne može biti opravdana razloga — to je porast Hrvata od 31. ožujka 1931. do 31. ožujka 1939. iznosio okruglo 550.000 duša. Time bi broj Hrvata početkom ove godine u Jugoslaviji iznosio 4.755.000. Ako je pak porast Hrvata u ostalome svijetu kroz to vrijeme iznosio samo 25.000 — što je izvanredno malo — onda je 31. ožujka ove godine broj Hrvata u čitavome svijetu iznosio oko 6.100.000. Vjerujemo, da je taj broj u istinu nešto viši. Svakako su ove godine Hrvati prešli granicu naroda od 6 milijuna.

Križarske vijesti

NAJAVLJENE PROSLAVE. Najavljen je proslava Križarskog dana u Dubašnici za 13. ov. mj.; u Šenovcu 13. ov. mj.; u Ivanovci 15. ov. mj.; u Nedelišću 15. ov. mj.; Molve 20. ov. mj.; Teslić 27. ov. mj.; Nova Kapela 3. IX.; Bjelovar 3. IX.; Oštre 17. IX.; Daruvar 17. IX.

UPOZORUJU SE SVA BRATSTVA koja žele prirediti proslavu Križarskog dana da na vrijeme jave žele li da ih posjeti delegat. Sve upute oko proslave mogu se dobiti kod VKB.

Pa kako se može danas predbacivati ženama i ljudima da ne sklapaju bračne veze? To je laž. Molim vas, evo u samoj ovoj rubrici velikog hrvatskog dnevnika, u jednom samom danu imamo ni više ni manje, nego 106 (slovima: stot šest) takvih, bilo bračnih ponuda, bilo bračnih traženja. I nije da se samo muškarci (priznajmo da je njima lakše) nude, ili da traže. Ne, zastupan je brojno, nešto ispod polovine, i ljepši, slabiji spol. Kazao sam već ranije svi su društveni slojevi zastupani, razna doba starosti: od 17. g. pa napried.

I tako pored raznih oglasa o kućni starih motora, dobro sačuvanih živućih mašina, gradilišta, kuća, rabljenih foto aparata, teretnih Diesel kamiona, radio aparata sa 3, 4, 5, 6, 7 cijevi, glasovira, harmonika, dječjih kolica, raznih rasnih pasa: fokstera, pudlica, jazavčara, Niemačkih doga, čen-čen pasa pronadete i ovako dražesne oglase: **Osamljena**, ozročarana dama, traži gospodina 40—50 godina dobro situiranog i nemodernih nazora... (kao što je i ona) **Mlada razočarana žena** traži prijatelja, gospodina dobre duše i finih osjećaja... **Dvije zgodne gospođice**, crнке, želile bi upoznati dva gospodina po moćnosti sa državnom službom, poželjna uniforma, ali nije uvjet...

Kako vidite ta dražesna bića nemaju velikih zahtjeva:

Podlistak

Tražim bolje situiranog gospodina...

Sada sam vam ja od onih ljudi kojima je dužnost da odmah iz jutra pokupe sve novine koje se u trafici nađu, da listam po njima, svuda da zabodem nos, da otkrijem nešto interesantnog pa da to i drugima serviram.

Jadan ti sam ja, a i novine pod mojim rukama. One ubiju mene svojim teškim crnim rubrikama, a ja njih mojom crvenom olovkom.

I vjerujte mi kad bi sve ono što pročitam sveo na neku cifru, ona bi bila tako miserna da bi i najpendantniji matematičar u svojoj cjepidlačnosti dugo premišljavao da li da povede o njoj računa ili ne. Ali uostalom to ostavimo uvažanim profesorima matematike.

Uza sve to, ja, koji sam osuđen da od »Poštarina plaćena u gotovom« pa do »odgovornog urednika« svojim bijednim očima sve predem, naiđem po neki put na izvanredne stvari. Čovjeku da stane mozak.

Naravno, o tim stvarima, čim mozak počne ponova da radi, treba i drugima pričati.

Pravo da vam kažem najgora je nedjelja. Tada su listovi nekako deblji. Na naslovnoj stranici odmah pri vrhu upadljivim slovima stoji: »današnji broj ima 52 ili 64 stranica«. Sačuvaj nas Bože, tih stranica!

Prevrćem ja tako nedjeljne naše zagrebačke novine. Prevrćem, prevrćem — ništa pod kapom nebeskom. Ali na koncu ulovio sam i ja zeca. Pronašao sam nešto zaista vrijedno pažnje. Nešto o čemu vam moram govoriti.

Nažalost neprijatna je stvar. I stid me je pred onima koji budu ovo čitali. Papir je dobar i strpljiv pa će i ovo podnijeti, a Vi, dragi čitaoci, kako Vam Bog dade.

Dakle stvar je u ovome. Prelistavam jedan veliki hrvatski dnevnik. Dođem i do reklama — njih je najviše — i taman da prebacim zadnje dvije stranice kad — zapne nevoljno oko za rubriku **Dopisivanje**. Ko da ne pogleda što se i tu krije. I vjerujte mi mnogo se toga krije. Sve samo suho zlato. **Brilanti** naše sredine. **Alemovi** našeg javnog života. Ako mi ne vjerujete pročitate ovaj oglas:

»**Budućnost ženidbeni zavod** Zagreb, Nikolićeva ul. br. 4. Poštanski prefinac 439. Posreduje najuspješnije ženidbu i udaju. Veliki broj dama i gospođe najboljih obiteljskih krugova. Informacije besplatno. Za odgovor priložite kuvertu s markom.

lli: **Gospođica**, 25 g. seljanka, miraz Din. 65.000.— i veliko nasljedstvo. **Gospođica** 18 g. provincij. miraz Din. 75.000.— **Udovica**, 40 g. miraz Din. 150.000.— **Udovica** američanska državljanica 51 g. miraz Din. 130.000.— **Prospekte šalje**, 10 Din. maraka **Fides**. **Vlaška** 66.

Još imade nekoliko ovakvih »angro« ponuda. Zamislite koliko ova gospođa imaju robe na lageru! Nije to mačji kašalj. Treba li ti žena, ne moraš se ni okrenuti, napiši dopisnu kartu, ili pismo, priklopi mu marku u vrijednosti od 10 Din. i žena je gotova. Kakvu god želiš: mladu, staru, udovicu, raspuštenicu, građanku, provincijalku, seljanku U jednu riječ: najširi izbor.

Ali nije to sve i jedino. Al To nije ni prvi dio ove velebone pjesme. Jer pored Trgovačkih radnji (T. T.) i dioničkih društava (D. D.) za usrećivanje ljudi dobrim, lijepim, moralnim, vrijednim i čestitim ženama imamo i onih koji sami, tako, na svoju ruku ili nude sreću, ili traže sreću. Kad se sve to pogleda dobije se potpun pojam sreće: gospođica i 300.000.— din. miraza; gospođica i 65.000.— din. miraza (malo jel); gospođica i 100.000 din. miraza; udovica i 850.000.— din. miraza. I kao da je slučaj, sa godinama raste i miraz: 26, 29, 31, 47 g. To matematičari nazivaju: proporcija.

Širom svijeta

Odjeci evropske politike

Obzirom na razne referate i izvještaje svjetskih obavještajnih agencija političko kolo koje se neprestano okreće oko svoje osovine, ako nije stalo, a ono je usporilo svoju vrtanju. Kao dokaz za to služi činjenica da je »mozak« evropske politike pošao na odmor. Deladier krstari jahtom, Chamberlain — najvažniji dio evropskog političkog motora — šeta sa gospodom po Škotskoj, Roosevelt kreće u Hyde Park, grof Osaky na odmoru, engleski ministar vojni Hore-Beliska šeta po Parizu. — Dakle neka bezbrižnost. Ali o njihovoj se koži i ne radi!

Na Danzig, taj novi bablji kut, još su uperene svačije oči. U vezi s njim najvažniji je govor maršala Ryds-Smiglya. Već smo se osvjedočili o njegovoj riječnosti u pogledu Danziga. Ovog puta je to potvrdio u žučnom i teškom govoru: »Na silu postoji samo jedan odgovor: također sila i snaga. Hoćemo mir kao i drugi narodi, ali nema te sile koja bi nas mogla uvjeriti da postoji neko pravo, koje za jedne znači »uzeti«, a za druge »dati«. — Skoro u isto vrijeme maršal Göring u jednom svom govoru kazao je: »Mi nećemo rata! Ali nećemo dozvoliti da nam se osnori nikakvo naše životno pravo«. Dakle ni jedni ni drugi neće rat! Pa što se onda svijet toliko uznemiruje?!

O nekoj mobilizaciji u Poljskoj kažu Poljaci da nema ni govora. Sve da je normalno.

Saznaje se još jedna pojedinost: Engleska da je naime uputila komisiju u Varšavu koja ima ispitati, da li je Danzig zbilja potreban Poljskoj ili bi možda mogla živjeti i bez njega, dobivši od Njemačke slobodnu zonu u danziškoj luci. Iz ovoga bi se moglo samo ovo zaključiti: Bože moi, mi smo dali garancije, mi ćemo ih i izvršiti ako i kada bude potreba, mi nećemo dozvoliti da se na ilegalan način krnje nacionalni i životni interesi nekog naroda, ali ako stvar nije baš tako opasna (a za nas bi mogla i da bude opasna), zašto se ne uredi to na liječi način. Ta mi smo za to specialisti. Sjetite se naših laniških uspjeha. Nećemo se začuditi ako ta komisija dođe do rezultata da jedna osromna Poljska može i bez malog Danziga. Ako li s niime Poljska izubi pluća, ništa za o. dobiće u zamjenu skrbe na će onet moći disati. To bi bila ponovo jedna velika žrtva na oltar mira, a nikada — kapitulacija —!

U ENGLESKOJ ozbiljno praskaju bombe i paklene mašine. Ti su Iraci krvavi ispod kože. Nikako im ne ide u glavu da će se vremenom sve postići, da treba biti strpljiv i samo čekati i čekati. Doći će i njihovo vrijeme i njih će obasjati sunce! Zato će naći mnogo primjera u povjesti raznih evronskih naroda.

JAPANSKO-KINESKI ZAPLET nastao je i evropski i svjetski zaplet. I Japanci su nekako tvrde glave. Ne mogu da

shvate Englesku i Amerikansku politiku, pa iz tog neshvaćanja udarili da bombardiraju sve strane ambasade. Antibritanske i antiameričke demonstracije obična je i svakodnevna pojava. U svim većim centrima, tako u Činkjačuangu, Tiensinu bile su ogorčene demonstracije. Amerikanci iz zone Kajfenga u Kini dobili su naređenje da napuste tu zonu, jer da prijete opasnos od japanske vojske.

ENGLEZI, FRANCUZI I RUSI se dogovaraju. Kao da ih je malo pa pozvali u pomoć i Rumunje. I taj se dogovor čeka nestrpljivo. Pa i pravo je, jer će nam izgleda ostarviti svačiji san: dugi i trajni mir. Pored već uglavljenih točaka razgovora biće i ove aktuelne: eventualna potpora Poljskoj, Rumunskoj i Grčkoj od Sovjetske Rusije kao protuuslugu za englesko-francusku garanciju Baltičkim državama (ma da su mnoge odbile tu nametnutu garanciju); saradnja vojnih vazduhoplovnih snaga na Istoku i Zapadu; saradnja mornarice na Istočnom i Sjevernom moru, saradnja na Crnom i Sredozemnom moru u cilju zatvaranja istočnog diela Sredozemnog mora.

Izvela da je Poljska sada spremna da dozvoli sovjetskim avionima upotrebu svojih aerodroma. U vezi s tim očekuje se da će i Poljska biti pozvana na dogovor u Moskvi.

Ako bude sve ovako tko će se nositi tog dogovora usuditi da digne i mali nrst? —

U ŠPANIJI se situacija bistri. Šezdeset je glava palo pod kuršumima i plitotinama i time upozoreni crveni republikanci da će svaki njihov nokušaj svršiti kao meta malim karabinkama ili oštrom nožu stare španjolske plitotine.

Generalisimus Franco potpisao je ukaz o reorganizaciji Falange. Tim ukazom Falangisti se potvrđuju kao jedina stranka španjolske i kao trajni čuvar vječnih vrijednosti otadžbine. Franco je vrhovni vođa stranke. U vezi s tim uvjesticio je svoj diktatorski položaj. Odgovoran je pred Bogom i historijom.

CATHOLIC HEROLD donosi govor sv. Oca Pape, što ga je održao ruskoj koloniji u Rimu prigodom proslave 950 godišnjice pokrštenja sv. Vladimira, prvog kršćanskog suverena u Rusiji. Tom prilikom je sv. Otac primio rusku koloniju u audienciju i rekao: U mojim očima vi predstavljate Rusiju, za koju ja ne prestajem moliti i u čije duhovno uskrsnuće čvrsto vjerujem.

PROSLAVA POBJEDE NAD KOMUNIZMOM. U Segedinu svečano je proslavljena godišnjica kontrarevolucije od 6 augusta 1919 g. To je pobjeda nad komunizmom koju je izvojevao današnji namjesnik admiral Horthy. Proslavi je bio i on prisutan. General Barta u ime vojske zamolio je Horthya da primi visoko odlikovanje za zasluge, orden, koji je sam Horthy ustanovio prilikom vraćanja Potkarpatske Rusije Madarskoj.

Nepotrebna obitelj

Dobro je nekidan u svojoj knjizi opazio jedan naš pisac da je danas obitelj nepotrebna. Gledajući očima današnjice i je tako. Ono što danas radi ženski svijet to već prelazi svaku granicu pristojnosti. I na kupanju, i na šetnji, i pred kućom, na ulici djevojka i žena izlaže sebe, svoje meso. Kao da prave reklamu. A dobroj robi ne treba posebne reklame. I prolaze mladići i ljudi i šale se, rugaju i zadirkivaju. Zabavljaju se s njima. Najprije izdaleka, a onda sigurno i drukčije. Barem ako upali reklama! A kad se zabave, kad se iskoriste, kad se udalje, ne treba im više. Ima drugih i mladih! I nije im onda potrebna obitelj, jer ono životinjsko imaju i van nje na svakom koraku. Ima i kuća i ostiona, redom i po nekoliko u svakom gradskom predjelu, gdje se saštaju propale žene. A sve kad ljudi u većini slučajeva ne bi tako nisko gledali i smatrali nepotrebnu obitelj, jer je njima dobro i van obitelji, zar će netko ozbiljan doći ovim modernim, golim lutkama. Kad se danas ovako besfidno, nude bilo kome, i sutra će! Makar i bile udate! I baš ovo životinjsko gledanje na život može učiniti našim narodom ono što vjekovni neprijatelji nisu mogli. To nas razara jače od ičega!

Kad bi najprije djevojke bile bolje vladanja došao bi svaki ozbiljan mladić k njima i ozbiljno stao u brak. Možda misle da bi čednost i pristojno vladanje bili krivi da ostanu neudate. Ni najmanje! Ozbiljni mladići dolaze samo ozbiljnim. Dapače i oni kojima je do zadnjih uživanja radije sklapaju brak sa pristojnim i dobrim djevojkama. Ta kad bi i radi pristojnosti i čednosti ostale neudate, bilo bi sigurno daleko bolje, nego se izložiti na milost i ne milost i najgorih, i na koncu opet, nakon mnogo i mnogo razočaranja i poniženja, biti ostavljena kao nepotrebna. To nam pokazuje život.

Zamislimo se malo u ovo i radikalno i brzo liječimo društvo. Ovakvo duboko sigurno nije bila pala ni jedna generacija prije nas. Nalazimo se na nivou ispod životinjal. Više i nije smo ljudi, nego bolesni robovi zlih navika i modernih grijeha. Trgnimo se i zavolimo slobodu djece Božje! Spasimo svoj narod! Budimo ljudi! Nije sve čovjeka dostojno. Osobito ono sramotno izlaganje svog tijela i reklamiranje njegovih ljepota. I u običnom životu vidimo da velika reklama pokriva sigurno nevaljalu robu. Tako je i sa ženama i djevojkama. One koje se nude, sigurno malo vrijede. Valjda su bile i prošle! Sad je cijena pala, pa se moraju napadno nuditi.

Jesam li pedmirio preplatu?

solidnog, između 30—45 god. **Akademičar** neoženjen koji dolazi u Zagreb traži gospođicu samostalnu, mladu, nježnu.

Što na ovo kažete? I akademičari i akademičarke! Kažem vam ponovo: možete se snabdjeti savršeno sortiranom robom. Isto onako kao kad ujutro podete na pijacu pa zađete u mesarnicu. Tamo visu janjci, kozlići, ovnovi, telci, volovi, a pored volova često puta se nađe i poneka krava koja više ni za što nije bila. (nemojte se naliutiti, i recite mi zar nije tako?) I svuda, nad svakim komadom mesa stoji tablica sa cijenom. Domaćica, ili domaćin dođe, dabere, plati i ode. — Sve nam ovo serviraju naše hrvatske novine. Nije samo ovo; ima i drugih stvarčica isto ovako simpatičnih, ali o njima drugi put. Ovu sedmicu mislimo malo o ovom problemu. Kad bi neki drugi katolički narod imao ovakvih pojava u svojoj dnevnoj štampi ne bi ni sedmicu dana mislio. **Bojko** bilo bi prvo i jedino rješenje, a drugo: jačanje svoje katoličke štampe.

A i mi smo katolici — kažemo — i katolički narod! Pa šta onda?

A ja vam kažem da i memoramo biti katolici da da osudimo ove »kulturne zgodice«. Ne moramo biti ni kulturni. Dovoljno je da smo ljudi, da osjećamo u sebi čovjeka, njegovu misiju, znači, čeličnost. Da smo ponosni

PRIZNANJE NAŠEM LISTU

Izvolite primiti iskreni pozdrav radi lijepih članaka »Zakoni« i »Ljubljana—Zagreb« u br. 32. Ne ka se malo zamisle, barem oni, koji nisu sasvim »obcaecati« i »obdurati« (zaslijepljeni i okorjeli).

Dr. Severović

Razne vijesti

BIJEG IRACA IZ ENGLESKE. Posljedica mnogobrojnih atentata sa strane Iraca u Londonu i cijeloj Engleskoj britansko ministarstvo unutarnjih poslova donijelo je odluku o brzoi provedbi zakona protiv terora. Taj novi zakon obuhvaća sve Irce, te su oni počeli u veliko bježati iz Engleske. Računa se ukupno o 30.000 Iraca.

PROTJERIVANJE BRITANSKIH MISSIONARA. Prema vijestima iz Pekinga dobilo je dosada oko sedamnaest članova britanskih misionara i članova misija koji su se nalazili u stanicama sjeverne Kine naređenje da moraju napustiti zemlju. Kineske vlasti u sjevernoj Kini već su pristupile i hapšenjima članova misijskih općina. U gradu Taijuan u provinciji Šansi uhapšene su sve kineske pristalice tamnošnje općine britanske baptističke crkve.

NJEMAČKA I KOLONIJE. Namjesnik Reicha von Epp održao je povodom njemačke kolonijalne izložbe u Drezdenu govor u kome je između ostalog kazao: »Izložba je demonstracija njemačkog zahtjeva za kolonijalnim životnim prostorom njemačke životne volje i njemačke životne snage. Riješenje kolonijalnog pitanja pretstavlja posljednji veliki akt u procesu rekonstrukcije njemačkog Reicha. Značilo bi rdavo shvaćanje kada bi se mislilo, da se nećemo pozabaviti tim pitanjem dok nisu riješena ostala pitanja.

CATHOLIC TIMES javlja, da će se u Desiu, blizu Milana, u rodnom mjestu blagopokojnog sv. Oca Pape Pija XI. osnovati muzej u kojem će se čuvati sve, što se odnosi na zaključenje poznatog lateranskog ugovora, kojim je između pape i italijanske države riješen spor koji je postojao gotovo šezdeset godina.

POTREBA UGLJENA U NJEMAČKOJ. Zbog toga što je potrebno povećati zalihe ugljena u Njemačkoj maršal Göring postavio je Paula Waltera naročitim komesarom proizvodnje ugljena. U službenom saopćenju se ovo postavljanje objašnjava činjenicom da Njemačka proizvodnja ugljena ne može više bez osobitih miera zadovoljavati potrebe oružanja i prometa. Dodaje se dalje da pitanje ugljena nije više obično privredno pitanje nego životno pitanje države i naroda.

ŽENA GRADONAČELNIK. Po prvi put u povijesti Irske i Dublina izabrana je za gradonačelnika jedna žena: mrs. Clarke. To je udova jednog irskog nacionalnog vođe kojeg su Englezi 1916 godine smaknuli radi sudjelovanja u jednom ustanku.

Imam miraz, tražim muža srednje dobi, ostalo po dogovoru.

Bože moj, jesmo li ljudi, ili ni smol Bar dogovor nije teška stvar. Glavno je biti skroman. Kakav je takav je, ali nije glavno da je samo muškarac: traže se bolje situirana gospođa.

Ima ih koje traže da im budući muž donese neku paricu. Ta dosta je da mu ona donese ljepotu, mladost, zdravlje, plemenitu dušu, nepokvareno srce, odlučnost (živjelo papucerstvo!), karakter. Šta će vam miraz? Zar ove kreposti ne pretstavljaju najveći i najljepši miraz?!

Zdrava djevojka traži boljeg prijatelja da bi joj nešto pomogao. Ima dem svoji nesmetani stan...

Gospođa mlada, simpatična, traži poznanstvo bolje situiranog gospođina...

Zadna gospođa, 25 godina stara, inteligentna i karakterni. stalno namještena traži poznanstvo državnog činovnika ili bolje situiranog gospođina udaje radi; i t. d. do u beskonačnost.

Muški, snažni pol još nas više bruka. Zamislite kakve su to šeorlike ti ljudi da ne mogu u običnom životu naći odabranicu svoj srca, svoj budućeg životnog druga, nego moraju pribiegavati ovakvim sredstvima. Kad mislim na ovo sram me da sam muškarac, a kad pomislim da ima i žena

koje na ovaj način prilaze ovakvim muškim šepirijama sretan sam što nisam žena. —

I do bi neko pomalo mogao i razumjeti jedan ovakav oglas: **Gospodin** u višem položaju, 60 god. star, dobro usčuvan, želi upoznati višku, simpatičnu i vrlo osjećajnu gospođu... Iskorišćavanje i polusvijet isključen, diskrecija zajamčena

kako možete shvatiti jednu ovakvu nakazu: **Industrijalac** vrlo simpatičan u Zagrebu, kućevlasnik, potpuno osamljen i neovisan, traži reprezentativnu korpulentniju zgodnu damu za trajnu prijateljicu... ili: **Zastupnik pariške velefirme**, Jevrej, 25 q. inteligentan sa mies. plaćom 4.000 din. traži Jevrejkü ženidbe radi... (Ovo je pravo jevrejsko čudo, za miraz uopće ne pitaj!)

Mnogo bi vam mogao još ovakvih »specialiteta« da nabrojim, ali bi daleko zašao. Već vam je valida i ovdoga dosta i možda ste se već dali na razmišljanje. Možda će mnogi kazati: istina je sve što nam pričaš, ali moraš i ti priznati da su autori svih tih dopisa ljudi srednje naobrazbe, ljudi koji pišu ljubavna pisma iz »Ljubavnog listara«. — Mislite da je tako dragi čitaoci? Al varate se. Čuiste ovu:

Intelektualka akademski obrazovana (jedna ioi akademski naobrazbali) namještena, traži sebi drugu intelektualca, neoženjenog, ozbiljnog i

i svjesni svojega »ja« u kojem osjećamo inkarnaciju onog nadživotinjskog u nama.

U ovome su od nas jača razna divljačka plemena centralne Azije i Afrike.

Đački križarski tečaj u Ozalj-gradu

Daleko od gradske vreve sastadoše se ove godine đaci-križari da po deseti put u Božjoj prirodi razmatraju i debatiraju o onim stvarima koje su im potrebne za duhovnu izgradnju. Sasfadoše se nedaleko Zrinjsko-Frankopanskog grada Ozlja koji je najznatniji, najljepši i jedan od najbolje usčuvanih naših Zrinjsko-Frankopanskih gradova.

Tečaju su prisustvovali đaci-križari iz svih krajeva naše drage Hrvatske, a bilo ih je 94. Tečaj je vodio brat Feliks Niedzielski, dok je duhovnik tečaja bio msgr Dr Milan Beluhan glavni duhovnik VKB. Braća koja su došla iz Splita, Šibenika i Dubrovnika došla su pod vodstvom vlč. Alfonsa Cvitanovića pref. bisk. đackog sjemeništa u Šibeniku. Kad je na logor stigao prof. brat Slavko Šarić predsjednik VKB otpjevao je vlč. A. Cvitanović »Veni Sancte Spiritus«, a onda je brat F. Niedzielski u ime MDKZ pro-

Naši dopisi

PAG

Odlazak vlč. Zdravka Mašine. Na vijest da je vlč. naš gradski kapelan Don Mašina premješten iz Paga u Preko sve što katolički i hrvatski česjeća u gradu se ožalostilo. Ispracač Jno 2 VII. najbolje je dokazao koliko su ga Pažani zavolili nakon samo tri godine što je među nama boravio, marljivo radeći kao Kristov učitelj, među djecom muške i ženske osnovne škole. Svojim savjesnim i uspješnim djelovanjem bio je Don Zdravko mio svim nastavnicima, djeci i roditeljima. Radio je kod Malih Križara, tješio bolesnike i umiruće, obilatim rukom pomagao siromahe. Bio je uvijek na braniku prava našeg hrvatskog naroda, tako da je bio popularan i u svim našim nacionalnim ustanovama u mjestu, radi čega je morao više puta i da trpi sa strane zlobnih i besavjesnih protivnika. U jutro 2. VII. i ako parobrod rano, u četiri sata putuje iz Paga, na rastanku, došla mu je hrvatska gradska glazba na čelu duge povorke građana, školske djece, članova i članica vjerskih i hrvatskih društava. Apotekar g. Josip Čepulić htjeo je da ga u ime građanstva pozdravi na obali, ali je bio tako dirnut, da nije bio u stanju da govori, a dirnut do suza je bio i naš dobri kapelan, gledajući tu sjajnu manifestaciju simpatije. Dok se je parobrod udaljivao narod je svog kapelana pozdravljao, klicao mu mu živio i dugo mahao rupcima. Za njegov rad bila mu od nas hvala, a od Boga plata.

Našem Don Zdravku želimo i u novoj sredini obilnih plodova u radu na slavu Božju.

Pažanin

VODICE

Mlada misa fra Dionizija Juričev bila je prošle nedjelje 6. t. mj. bilo je lijepo i svečano. Mladomisnik je došao župskoj crkvi u procesiji na čelu s počasnom četom Križara. Naše PD »Okit« lijepo je pjevalo misu i prigodne komade. Neke djelove mise pjevali su i franjevački klerici koji su došli s Pašmana. Propovijedao je fra Čiro Marko. Za brojne uzvanike priredili su mladomisnikovi roditelji svečan i bogato spremljen stol. Za stolom je palo više zdravica i lijepih želja da mladomisnik bude sretan u radu s Bogom za narod. — Na večer je na prostranom vrtu mladomisnikova doma održana svečana brojno posjećena akademija. Priredivači će drugi put morati još više pripaziti na sceneriju. Akademiju su priredili: Križari, PD »Okit« i obdanište č. sestara.

Mrvice Duha

Hemičari tvrde, da trava samo jedne njeve imade toliko snage u sebi, da bi mogla sve mlinove i sva parna kola cijeloga svijeta tjerati, kad bi nam bilo moguće koncentrisati svu njezinu snagu u ručici jedne parne mašine. Ali budući da trava miruje, ona je s naučnog gledišta bez koristi.

(O. S. Marden)

glasio tečaj otvorenim, a brat L. Znidarčić pročitao je odluku VKB o imenovanju vodstva tečaja.

Čim je tečaj bio otvoren održao je brat Šarić predavanje o »Križarstvu« u kojem je predavanju brat istaknuo da se je rad najprije orlovske omladine, a zatim križarske omladine kretao pod križem i u znaku križa, te da se i ovaj logor vodi u vrijeme kad križarska organizacija preživljava teške časove.

Predavanja na taboru bila su raznovrsna: 1. Problem vjere (F. Niedzielski); 2. Hrvatski đak sadašnjice (L. Znidarčić); 3. Kako je došlo do modernog bezboštva (F. Niedzielski); 4. Problem katoličke inteligencije (F. Niedzielski); 5. O listu »Preporod« hrvatske intelektualne omladine (R. Pavlek). Zatim je prosvjetni referent VKB preč. don Joso Felicinović održao ciklus predavanja o »Radu«. Predavanja su sljedeća: 6. Rad prije Krista; 7. Isus Krist i rad; 8. Rad u srednjem vijeku; 9. Crkva i rad u novom vijeku. Osim ovih predavanja održano je predavanje: 10. Mladež i politika (V. Lovrić); 11. Potreba tjeleovježbe u križarskoj organizaciji (Brlek); 12. Katolička Ak-

Život Šibenika

VELIKA GOSPA slavi se u utorak 15. t. mj. kao veliki zapovjedni blagdan. Toga dana služba Božja u svim našim crkvama biće u iste satove kao u nedjelje.

POST UOČI VELIKE GOSPE. U ponedjeljak 14. t. mj. uoči Velike Gospe je strogi post i nemrs.

RED SV. MISA NA VELIKU GOSPU U VRPOLJU 15. t. mj.: Prva sv. Misa biće u 2.30 s. u noći. Preko sv. mise propovijed, a iza sv. mise dijeljenje sv. Pričesti. Zatim u 4, 5, 6, 7, 8 i 9 s. tihe sv. mise. U 10 s. lekcije. U 11 s. pjevana sv. misa i propovijed. Iza sv. mise blagoslov sa Presvetim i odriješnje mrtvima.

SV. ROKO zaštitnik u bolesti grla. Oltar sv. Roka nalazi se u našoj katedrali, pa će svečev blagdan biti i ove godine proslavljen po običaju. Ujutro u 5 s. pjevaju se lekcije. U 6 s. pjevana župska sv. Misa. Tihe sv. mise biće u 7, 8 i 9 s. U 11 s. svečana sv. misa. Popodne u 6 s. blagoslov sa Presvetim.

RADNICI SLAVE SV. ROKA. Radnici-mehaničari tvornice Dalmatiene i Lozovac uzeli su sv. Roka za svog zaštitnika. Na se spremaju, da ga što dostojnije proslave.

ZADUSNICE ZA PK. STJEPANA RADIĆA. Navršila se jedanaesta godina kako su u parlamentu odjeknuli ubilački hitci. Pao je vođa i učitelj, palo je tijelo, ali je ostao još snažniji duh, nesalomljiva volja. Kolovoz je dan tragedije, ali i dan pobjede, pobjede svijetla nad tamom. Šibenski Hrvati časno su i ovog puta odali počast vođi naroda. Šibenik je bio obaviti tužom crkvena su zvona pozivala na molitvu. U katedrali pored velikog katedrala na kojem se izmješalo cvijeće, vijenci, cvijeće i trobojka preč. Biazčić služio je sv. Misu uz pratnju zbora Seliačke Sloge, a pod vodstvom maestra don Josipa Španića.

Prisustvo mise dokazalo je da ideja braće Radića žive neokaljana u narodnoj duši. Poslije zadušnica održan je prigodni komemorativni govor pred katedralom.

SASTANAK UČITELJA SJEVERNE DALMACIJE. 7. VIII. je održan sastanak učitelja iz sjeverne Dalmacije. Bilo je prisutno više od sto učitelja. Sastanak je otvorio g. Dragutin Brkić predsjednik šibenskog društva učitelja. O potrebi sazivanja sastanka i teškoćama učiteljskog staleža govorio je g. Zvonimir Škalko i g. Ivan Tošić. Prihvaćena je rezolucija kojom se osudio rad predsjednika sekcije učiteljskog društva u Splitu g. Stojanca. Pristupaju saradnji sa učiteljskim društvom iz banske Hrvatske. g. Franja Marunić priznao u jedinim predstavnikom hrvatskih učitelja. Poslani su brzoiavni pozdravi dru Mačku, g. Mariniću i g. Dimniku, predsjedniku učiteljskog društva iz Beograda.

NAŠI LJUDI SELE U FRANCUSKU. Oko sto seljaka iz Šibenika i okolice otputovalo je u Francusku da kao poljoprivredni radnici potraže uposlenja. Rodna ih gruda ne može da hrani!

IZBORI RADNIČKIH POVJERENIKA. U nedjelju su obavljani izbori u poduzećima tjestenina Inchiostri, Jadran-

cija (preč. Felicinović).

Od ovih predavanja naročito su bila dobro saslušana predavanja preč. don J. Felicinovića koji je u brojnim predavanjima prikazao stanje robova prije Krista, zatim rad Benediktinaca i osnivanje cehova u srednjem vijeku, zatim što je od svega toga učinila francuska revolucija. Zatim je prikazao rad velikog pape Leona XIII. i Pija XI. Također su bila dobro saslušana predavanja brata F. Niedzielskoga koja su se isticala kratkoćom izraza, jasnoćom i povezanoću.

Veoma svečan dan bio je četvrtak 13. VII. Oko 7 s. u jutro posjetio nas je hrvatski metropolit preuzv. nadbiskup dr A. Stepinac. Čim je preuzv. ušao u dvorište Zrinjsko-Frankopanskog grada bio je pozdravljen od vođe tečaja brata F. Niedzielskoga. Odmah iza pozdrava Preuzvišeni je otišao u gradsku kapelu gdje je služio sv. Misu preko koje je pričestio sve tečajce. Iza sv. Mise Preuzvišeni je održao nagovor križarskoj srednjoškolskoj omladini u kojem je nagovoru istaknuo što Crkva traži od organizirane katoličke omladine. Rekao je da katolička omladina tre-

ba da veže jedinstvo duha i jedinstvo apostolata. Na odlasku je brat F. Niedzielski još jednom Preuzvišenom zahvalio na posjetu, a tečajci su mu kliknuli trokratni »Bog živi«.

Poslije odlaska preuzv. Dr A. Stepinca, tečajci su pod vodstvom upravitelja Ozlja-grada pregledali sve znamenitosti ovog našeg historijskog grada. Naročito su se zadržali u muzeju koji sadrži dosta dragocjenosti, dokumenata naše slavne, ali i tragične prošlosti.

Dan kasnije t. j. 14. VII. posjetio je logor brat F. Grgić, i održao predavanje o »Razvoju orlovsko-križarskog pokreta«. Predavač je prikazao sve momente koji su doveli do osnivanja Hrvatskog Orlovskog Saveza, njegovu borbu za održanje vlastitog Saveza, i sve poteškoće koje su taj Savez pratile u radu. Zatim je istaknuo da su rušitelji Orlovstva zaboravili da se dekretima ne može mijenjati svijest pojedinaca. Mogli su nas prisiliti da promijenimo ime, ali nas nisu mogli prisiliti da promijenimo svoju ideologiju. Na koncu je brojnim stališkama dokazao snagu križarske organizacije. Predavanje je bilo veoma

OKO ZAGORSKOG VODOVODA. Povodom izbijanja raznih štrajkova među radnicima na ovom vodovodu, doputovao je ovih dana u Šibenik načelnik ministarstva građevina iz Beograda ing. g. Selegin. Kako doznajemo g. Selegin će sa komisijom poći na lice mjesta da ispita situaciju i da, vjerojatno, prekine posao sa dosadašnjim preduzimačima, pa ili da proglaši novu licitaciju za preuzimanje posla, ili da cijeli posao preda u ruke državnj režiji. Do obustave rada neće ni u kojem slučaju doći.

»KRKA« PUTUJE U BEOGRAD. Spor oko učeća »Krke« riješio se povoljno: »Krka« je otputovala u Beograd gdje će zastupati Šibenik na velikim veslačkim utakmicama za prvenstvo države.

GLUMA IZ PROŠLOSTI BOSNE. »Hrvatska Straža« u broju od četvrtka počela je štampavati glumu »Gospodin zove«. Drama je iz historije naše Bosne, a napisao je naš prijatelj i suradnik g. Vojmir Corić. S veseljem i nestrpljenjem čekamo razvitak ove drame koja je ponovo dokazala veliki talenat, književnu i kulturnu nabrazbu g. Corića.

MANIFESTACIJE HRVATSKIH OBRTNIKA U DALMACIJI

U okviru svog programatskog rada Savez hrvatskih obrtnika, uz suradnu Udruženja zanatlija i svoje mjesne organizacije, priređuje dvije velike obrtničke skupštine i to, jednu u Splitu na dan 13. i jednu u Šibeniku na dan 15. o. mj. Na te skupštine polazi iz Zagreba posebni vlak, kojim će se moći koristiti svi obrtnici bez razlike i članovi njihovih porodica. Ovim će vlakom moći poslužiti se i ostali prijatelji obrtničkog staleža.

Prema sastavljenom programu iz Zagreba će krenuti poseban vlak u subotu 12 kolovoza o. g. na večer. U nedjelju 13. kolovoza prije podne održat će se velika obrtnička skupština u jednom splitskom kinematografu. O podne bit će zajednički ručak, a poslije podne izlet parobrodima po kaštelanskom zaljevu do Trogira. Na večer naročiti koncert Hrv. obrt. pjev. Društva »JUG« iz Zagreba pod ravnanjem maestra g. Jakova Gotovca.

Slijedećeg dana 14. kolovoza prije podne odlazak vlakom u Šibenik. Nakon razgledavanja znamenitosti grada zajednički ručak, a poslije podne izlet posebnim parobrodima na poznate slapove Krke. Na večer koncert »JUG-a« pred hotelom Krka i pučka svečanost.

U utorak 15. kolovoza, na Veliku Gospu prije podne skupština obrtnika iz grada i okolice Šibenika. Poslije podne povratak vlakom u Zagreb, gdje se stiže oko pola noći.

Koliko s jedne strane ovo nastojanje Saveza hrv. obrtnika imade zamašito značenje u pravcu zbližavanja hrvatske obrtničke privrede, toliko ono na drugoj stra-

ni pruža mogućnost, da i obrtnici sa svojim obiteljima kroz par dana borave na obalama našeg plavog hrvatskog Jadrana i da se tamo uz minimalne troškove lijepo provedu i upoznaju sa svojim primorskim drugovima.

Iz naših krajeva

Posveta novog sarajevskog biskupa

U nedjelju je bila svečana posveta novog pomoćnog biskupa preuzv. dra Smiljana Čekade. Proslava je bila veličanstvena. U subotu sva sarajevska hrvatska i katolička društva skupa sa HPD »Martić« i »Sv. Cecilijom« iz Bos. Broda priredili su ogromnu povorku i bakljadu kroz cijeli grad do nadbiskupskih dvora. Na balkonu dvora povorku su dočekali: hrvatski metropolit preuzv. dr Stepinac, preuzv. dr Šarić i preuzv. fra Jozo Garić. Poslije ovacije izredali se govori. Govorio je predsjednik »Martića« g. Mrgan koji je pozdravio novog biskupa u ime Bos Broda. Za njim je govorio dr Zdravko Šutej, predsjednik kotarske organizacije HSS. Mladi biskup odgovorio je na govore. Srdačno se zahvalio. Među ostalim je kazao: »Bit ću biskup, bit ću sluga božji i sluga svog naroda. Neka hrvatski katolički narod uvijek računa na moje srce i na moju ljubav.« Govorio je još preuzv. dr Šarić, i napokon izazvan od naroda hrvatski metropolit preuzv. dr Stepinac.

U nedjelju ujutro bila je posveta. Katedrala je bila svečana i puna crkvenih i ostalih dostojanstvenika. Uz mnogobrojnu asistenciju pontifikalnu sv. Misu obavio je preuzv. dr Šarić. On je obavio i posvetu. Sunosvetitelji su bili preuzv. dr Stepinac i preuzv. Garić.

Poslije svečanosti pri izlazu iz katedrale oduševljena publika živo i spontano je akklamirala novog biskupa i prisutne crkvene veledostojanstvenike. Brojno građanstvo hrlilo je nadbiskupskim dvorima da čestita novom sarajevskom biskupu.

VISOVAC

Oblačenje i zavjetovanje klerika. Kao svake godine tako se evo, hvala Bogu, i ove pomlađuje naša franjevačka Provincija novim članovima. Mn. O. Provincijal fra P. Dr Grabić obukao je 12 daka klerika i 2 brata u odijelo sv. O. Franje. Imena su njihova: Bancelj (Ivan) fra Ante, Čatipović (Gojko) fra Kažimir, Jelavić (Mladen) fra Teofil, Jelavić (Vinko) fra Venceslav, (Jurčević (Ivan) fra Roko, Mažurin (Josip) fra Danijel, Petričević (Marian) fra Mihovil, Soldo (Ante) fra Vilim, Šimić (Vice) fra Milan, Tadin (Ante) fra Stanko, Vučković (Ilija) fra Pavao, Vuković (Stipe) fra Josip i dva brata laik: Dodan (Marijana) fra Salvatora i Ušljebka (Tomu) fra Andriju. — Istog dana Mnogo poštovani Provincijal primio je sv. zavjete 7-rice svršenih novaka klerika i to: Bužančić fra Augustina, Čosić fra Iva, Gabrilo fra Petra, Grgat fra Franje, Ivandić fra Valentina, Stipić fra Marija i Vukorepa fra Kamila.

Dao Bog da ustraju u započetom Sv. savršenstvu!

pažljivo saslušano, a predavača nagradiše pljeskom.

Zadnji dan logorovanja održana je redovita godišnja skupština MDKZ. Skupštinu je otvorio pretsjednik tečaja brat F. Niedzielski. Pošto su bili pročitani izvještaji pojedinih društava, birana je nova uprava.

Na koncu je vodstvo dalo tečajcima upute u kojima je istaknuto da ovogodišnji tečaj nije bio drugo nego molitva i rad, i da sav ostali rad u našim bratstvima mora isto tako biti molitva i rad za uzvišene ideale koje smo primili u križarskoj organizaciji, i da sve naše djelovanje mora ići za njihovim ostvarenjem. Mi smo svijesni važnosti našeg rada i naših teških dužnosti, ali smo isto tako svijesni da mi možemo sve to prebroditi i dostojno ispuniti sve svoje dužnosti prema Bogu, Hrvatskoj i križarskoj organizaciji. U tom teškom radu će nas jačati i hrabriti Onaj koji je jačao i našeg Prvorborca i Uzora blagopokojnog Dr I. Merza i sve ostale borce i junake našeg pokreta.

Križarstvo mora odgojiti prave i valjane katoličke i hrvatske borce!

— tečajac —